

Kyrkogården är kyrkans förgård. De kyrkogårdar, som en gång fanns kring medeltidens kyrkor, är i städerna ofta utplånade. Så är fallet med Krafts kyrkogård öster om Domkyrkans absid. S:t Peters Klosters kyrkogård är i Lund den äldsta fortfarande begagnade begravningsplatsen invid den gamla kyrkan.

Kyrkan låg just inom stadsvallen men den fattiga församlingen låg utanför staden och hörde till stor del under Trollebergs gods. För att bättra på församlingens ekonomi såldes gravplatser till borgare i staden. Detta blev vanligare efter 1816 då begravingarna upphörde på kyrkogårdarna i innerstaden i samband med att Norra kyrkogården togs i bruk.

Många borgare ville inte få sin sista viloplats på "lerå kern" utanför Nortull utan anhöll om gravplats på Klosters kyrkogård. Som en följd av den av sockenstämman beslutade försäljningen av gravplatser beslöt man 1828 att utvidga kyrkogården. I övrigt var gravplatserna för sockenborna fördelade på de olika gårdarna, torpen och husmansställena.

Området norr om kyrkan, nuvarande kvarter 4, var klockarens "lycka" och där hade också den kringbyggda klockaregården haft sin plats liksom Klosters säteri, som flyttats till nuvarande Klostergården. 1836 iordningställdes området och därmed försvann de sista resterna av de gamla klosterbyggnaderna.

År 1882 utvidgades kyrkogården med nuvarande kvarter 3 och 5. I samband med detta omplanerades kyrkogården söder om kyrkan, ingången flyttades från den östra till den södra sidan och förbands med kyrkans entré med en bred gång, som på båda sidor planterades med lindar. Dessa lindar beskars 1925 till sin nuvarande arkadform. Det upphöjda läget och murarna kring den lilla kyrkogården bidrar till stillheten och den lite lanliga idyll besökarna ännu upplever trots grannskapet med modern stadsbebyggelse, en av vårt lands mest trafikerade järnvägsstationer och en livlig blandad trafik. Främst norr om kyrkan finns numera många exempel på en rikt varierad och högt stående gravvårdskultur. Även hägnader, gravplatsplanteringar och övriga anläggningar är varierande och av största intresse.

En vandring på Klosters kyrkogård innebär ett upplevande av ett stycke lundensisk kulturhistoria. Börjar man vid koret och går norrut stöter man strax på ett stort järnkors. Där vilar anatomiprofessorn och schartaulärjungen Arvid Henric Florman, vars namn i Lund förknippats med en gata och en stiftelse. Som läkare var Florman med i slaget vid Hogland 1788. Han blev också en av veterinärmedicinens pionjärer. En sentida kollega, reumatologiprofessorn och frimuraren Gunnar Edström, som jämte sin hustru Margit skänkte Petrusbilden från Prag till kyrkan, har sin grav strax intill. Bakom dessa båda gravar står stenen över Lovisa Maria Hjelm, 1754-1850, gift två gånger, först med kontraktsprosten Elias Billberg, död 1785, sedan med fältkamreraren Carl Johan Schlyter, död 1805. Hon blev "stammomoder för 14 barn, 69 barnbarn, 78 barnbarnsbarn och 1 barnbarnsbarnbarn".

Längst ned i nordöstra hörnet finns den Schlyter-Thyrénska graven. Carl Johan Schlyter, professor i laghistoria med ständig tjänstledighet, var den berömde utgivaren av Sveriges gamla lagar. Det arbetet tog honom femtio år - 13 band utkom 1827-77 - men så tackade han också nej till invalet i Svenska akademien. Dock hann han med att också ge ut Schartaus efterlämnade predikningar. Schlyterättling på mödernet, dotterson, var den legendariske Johan Thyrén, professor i straffrätt, universitetsrektor, justitieminister, vältalare, som 1933 fick sitt vilorum här.

Fortsätter man västerut har man på höger hand en gravsten, som lockat många besökare till kyr-

kogården. Inskriften säger: ”Härunder hvilar stoftet af Cirkusdirektören John Adalbert Madigan, född 12 aug 1850 i Lafitte, Amerika, död 23 aug 1897 i Gefle av brändsår, som han erhöll under försök att rädda hustru och barn. Hvila i frid.” Trots inskriften är Madigan inte begravd här utan i Gävle. Hans än mera kända styvdotter Elvira ligger på Taasinge kyrkogård i Danmark.

Ett stycke in till vänster står stenen över Bengt Lidforss. En björnbärsbuske växer på graven.

Professorsonen från Bytaregatan blev till slut trots motstånd från prokanslern Gottfrid Billing utnämnd till botanikprofessor i Lund. Lidforss var specialist på Rubus och därtill en våldsam debattör vid religionsdebatterna på Akademiska Föreningen. Den 28 september 1913 drog ett sorgetåg med bortåt 3 000 deltagare från bostaden på Ö Vallgatan till kyrkogården med Hjalmar Branting i spetsen och ute vid graven förrättade Hagbard Isberg jordfästningen.

Översten A J von Porat har fått en gravvård, värdig en officer. En sandstenskolonn krönt av vapenskölden, ställd mot en krans av uppställda gevär. Von Porat hade varit chef för Kongl. Södra Skånska Infanteri Regimentet. Han dog 1883.

I kyrkogårdens västra del har församlingens forna herdar fått sina sista vilorum. Alldeles i hörnet i nordost är Samuel Gustaf Cavallin, död 1883, begravd. Strax intill är Josua Collianders, död 1895, grav. Sedan följer P Andreas Berggrens, död 1900, och på den andra sidan gången Lars Tynells, död 1923, gravar. På annan plats utanför sakristian har Ernst Erling fått sin gravplats.

En domprost är begravd på kyrkogården. Det är Carl Olbers, vars skarpskurna profil avtecknar sig på medaljongen. Olbers var göteborgare och dog 1893. Om honom sades det: ”I lutherdomens principer levde och dog han, fast som en av hans hembygds klippor”.